

Klam a skutečnost.

Upozornili jsme hned v naší úvaze o prezidentovu poselství, kterak týž dopustil se nepřistojnosti uváděním klamných vývodů a závěrek z pouhé přemrštěnosti a fanatismu politického a chceme se ku věci této ještě vrátiti a posvětliti sobě bližěji na jednání takové, nehodné prvního úředníka v zemi. Zpráva prezidentova jest dokument, který do jisté míry lze považovati za historický a kterýž proto má býti úzkostlivě a svědomitě poctivým v každém údaji svém. Takovým však poselství presidenta Clevelanda není.

President praví v něm mezi jiným, že hlavní příčinou ubývání zlata z pokladny bylo "velké ubývání vývozu pod účinkem zákona celního, kterýž až do nedávna byl v platnosti". V jiné části své zprávy praví, že republikánská celní politika, jsouc "nevýdatnou k účelům berním", "omezila naše obchodní styky a vadila našemu vstoupení do trhů světových". Konečně pak dodává, že takto působící politika republikánská nahrazena byla jinou politikou celní, kteráž "povzbuzuje naše styky a obchod s cizími národy".

Všechny tyto tvrzení presidenta jsou více méně klamnými a nesprávnými, čehož důkazem jsou úřední číslice, jež poskytuje úřad pokladní, stojící nyní pod správou demokratickou. Není třeba jíti dále nežli ku počátku správy demokratické, abychom poznali plnou měrou ten klam, jehož se president na kongresu a národu dopustil. Postačí k tomu pouze jen porovnání za jeden rok působení celního zákona demokratického, se dvěma roky předcházejícími, a dvěma roky působení zákona McKinleyho za správy demokratické. Úřední číslice podávají tu následující výkaz:

Rok končící:	Přívaz:	Vývoz:
Srpen 31. 1893	\$85,315,768	\$97,214,119
" 31. 1894	650,165,937	862,725,600
" 31. 1895	759,135,648	643,499,375
R. 1893 vývoz větší o		15,898,351
R. 1894 " "		212,557,663
R. 1895 přívaz větší o		115,836,373

Rok končící:	Přijímaj:	Vydání:
Srp. 31. 1893	\$368,568,021	\$368,568,020
" 31. 1894	314,094,645	361,235,911
" 31. 1895	292,368,826	358,363,309

Schodky každoroční byly tedy:
První rok \$19,970,609
Druhý rok 47,139,366
Třetí rok 66,994,483

Jak je patrným z výkazu tohoto, nebylo žádné velké ubývání vývozu pod účinkem celního zákona jsoucího až do nedávna v platnosti. Pokud i nešel v platnost demokratický zákon celní, potud vykazovala naše mezinárodní bilance přebytek v náš prospěch, až teprve když počal působiti nový zákon demokratický, kles obnos našeho vyvozu pod přívaz a tím vyvráceno jest tedy jedno klamné tvrzení presidenta.

Pokud republikáné měli správu v rukou, po všech dvacet osm roků od skončení války, poskytovaly celní zákony dostatečně příjmy ku krytí všech výdání a nejen že nebyly žádné schodky, nýbrž byly každoroční přebytky, nejen že nebylo potřeba dlouh každoročně přidělovat, jako se děje od nastoupení Clevelanda, nýbrž každý rok se umenšovalo břímě dluhu a tím zároveň i břímě úroků. Teprve až když demokraté nastoupili a platformou svou hrozili zničit veškerou ochranu celní a tím většinu průmyslu v zemi, tu v očekávání obávaného nebezpečí následkem nedůvěry, kteráž osvědčila se úplně oprávněnou, zaražen byl přímýsl a obchod a proto vzikl též schodek, kterýž nenapraven minulým kongresem, až týž měl úplnou vůli, až ovládnán byl demokraty v obou sněmovnách a měl celou vládu k ruce, nýbrž způsobeno ještě další zrušení schodku. Z oněch dvaceti millionů schodku, kterýž jeví se za rok končící srpnem 1893, bylo \$18,000,000 za dva měsíce poslední toho roku, tedy po nastoupení Clevelanda. Dne

30 června toho roku president vydal své provolání, aby kongres sešel se ku zvláštnímu zasedání dne 7. srpna a ve své zprávě tomu kongresu vyřýval týž, aby přikročil neodkladně ku opravě celní. A hle, schodek za ten měsíc obnášel devět a půl milionů za rok následující zrostl na 47,000,000. Hle ještě bylo však, když vstoupil v platnost demokratický zákon celní, neboť za prvního roku jeho působení obnášel schodek v pokladně, rozdíl mezi příjmy a výdáním, \$66,500,000. Z toho jest nade vše jasno, že president opět nemluví pravdu když vyhlašuje republikánský zákon celní za nevýdatný k účelům zaopatření potřebných příjmů.

Jeho tvrzení, že by republikánský zákon celní byl na závalu našemu vstupování do trhů světových, jest největší ze všech těch klamů. Nemluvíce ani o působení zákona McKinleyho za správy Harrisonovy, v letech 1891 a 1892, kdy náš vývoz dosáhl jak známo nejvyššího stupně, nýbrž držíce se pouze jen výkazů za správy nynější, sledujeme, že za poslední dva roky působení zákona McKinleyho obnášel náš vývoz průměrem \$865,000,000, kdežto za první rok demokratické celní politiky klesl na \$643,500,000. Že právě demokratickým zákonem celním uzavřely se našemu obchodu a hlavně našemu dobytku a masu trhy Německa, Francie, Belgie, Rakouska, Dánska a jiných zemí evropských, že uzavřely se naším pšenici a mouce trhy jižních republik, kteréž se pod řící protinou McKinleyho utěšitelně šířily, jest věc tak všeobecně známou, že vůči tomu jeví se nám ten klam presidenta Clevelanda tím větším a neomluvitelnějším.

Rovněž není pravda, že nynější zákon celní slouží ku povzbuzení našich mezinárodních styků a obchodu s jinými zeměmi. Jest ovšem pravda, že za něho zrostl přívaz o \$109,000,000 nad rok předcházející, však vývoz klesl o \$219,000,000, tak že náš souhrnný obchod zahraniční, přívaz i vývoz, jest o \$110,000,000 menší v prvním roce demokratického zákona, nežli byl v posledním roce republikánského.

Jestli snad žádný president před Clevelandem nedopustil se tak smělejších a drzých překrucování fakt a není tudíž divu, že čím dále tím více trpí na vážnosti a účtě, kterou by první úředník v zemi požívatí měl.

Ruský vliv na Korei přiměl Tajvan-Kuje, původce palácového spiknutí a zavraždění královny, že upustil od vlády. Reformy se provádějí: vláda dovolila Korejčím nositi krátké vlasy, reorganizuje administraci, rozpustila povstálá vojska a organizuje dvě nové divise, jež budou po evropsku vycvičeny a zamění dvorskou gardu. Japonský zmocnělec hr. Inuje urovnal nedorozumně a obnovil dobré poměry s evropskými zástupci. Japonské vojsko vyklidí Koreu současně, až vytáhne z poloostrova Lisatonského.

O vlivu ruského vyslanec v Číně praví anglický list "China Gazette", vycházející v Šanhai: Ruský vyslanec hr. Cassini jest úplným pámem situace. Čínská vláda nečiní žádného i méně důležitého kroku, aby se dříve neporadila s ruským vyslanecem. Vyslanci anglický a americký zaujmají nyní vedle ruského podřízené místo. Není pochyby, že to uráží hrdost "dvou národů", kteří nedávno ještě měli v Číně rozhodující slovo.

Japonsko objednalo v Anglii pět obrněných a vyjednává s americkými staviteli lodí o pořízení dalších válečných lodí. Na ostrově Formose 5000 mužů "černých vlajek" vzdalo se Japoncům na milost a nemilost, ostatní utekli se do vnitř ostrova a spojili se s domorodci. Pořád se neví, podaří-li se Japoncům obnoviti na Formose pokoj. Japonská vojska mnoho jsou sužována rozmanitými nemocemi. Gardová divise ztratila 11,000 mužů z 25,000.

HOVORNA.

(Pouze dotazy přijímá členem redakce opatřené dojednanými podmínkami a odpovědi. Dotazy nepřijímají se anonymní název a poněkud místa v listě.)

Broughton, Kansas. — Prosim sdělte v Hovorňe, jest-li se tady v Americe přijímají dobrovolci pro povstalec Kubánské. Pak-li ano, kde bych se měl hlásiti a jaké výlohy by mne to stálo. Josef Kempst.

Odpoověď. — Vetejně najímání dobrovolců pro armádu povstaleckou na Kubě bylo by přestupkem zákonů neutralitních a podléhalo by trestu najmatelů i najmutí. Však přes to provádí se najímání pro armádu povstaleckou po tajmu v některých městech. Jak vyrozumíváme, děje se to tím způsobem, že do města zavítá některý z povstalců, který tajně sly sbírá, hlavně však sly zkoušené ve válečnictví, zejména ale v používání třaskavin a t. p. Bližšího nám není známo.

Nebraska. — Prosim sdělte, 1. Zda-li máte americký zákon ve výstisku českém. — 2. Zda-li by jste ho prodali a zač. J. Dvořák.

Odpoověď. — 1. Americký zákon vlastně není žádný, nýbrž máme zákony různé a rozmanité. Máme zákonník Spoj. Států, který předělává každým rokem kongres ve Washingtonu a každý stát má své vlastní a zvláštní zákony, na kterých řadí státní sněmy každoročně, neb každý druhý rok. Všechny zákony Spoj. Států ani v řeči původní nemá ani jeden jediný advokát v celé zemi a než-li by je kdo mohl pročísti, totiž kdyby je někdo všechny měl, vyžádalo by to mnoho roků. Vše co v ohledu tom v této zemi vydáno bylo jest překlad školních zákonů v Nebrasce, k jejich druhému opravě máme vydání se chystáme a Junášovo Americké Právo. Toto poslednější jest jakýsi přehled neb všeobecný výklad hlavních záležitostí právních a sice obsahuje Prohlášení Neodvislosti Spoj. Států, Ústavu, Smlouvu mezi Spojenými Státy a Rakouskem, Pojednání o Občanství, O občanských pozemcích, O soudní správě, O listinách kupních, prodejních a dlužných atd. Jest to spisek čítající 240 stran a prodává se vázaný za 75 centů. — 2. Zašleme na požádání po obdržení peněz.

Yukon, Okla. — Prosim o sdělení, zda-li musí být první občanský list při požadování plného občanského práva, aneb zdali by mohl požadovat jiný první list v našem území. Já přišel o týž při zabráně domesteadu. Jan Benda.

Odpoověď. — Ovšem že při požadování druhého občanského listu musí se žadatel vykázati listem prvním, na důkaz, že týž má již déle než 2 roky, neboť zákon předepisuje, že jen ten, kdo pět roků v zemi bydlí a po dva roky neb déle první občanský list má, k občanství, tedy k druhému občanskému listu, je oprávněn. Když by jste požádal znovu o prvý občanský list ve vašem území, pak musí by jste čekati dva roky, než by jste byl oprávněn obdržeti list druhý, však když dopřete na krajský soud v okrese kde jste prvý občanský list dříve obdržel a zašleteli dolar, obdržte opis původního svého občanského listu. To jest cesta nejlepší a nejrychlejší.

Cleveland, Ohio. — Prosim sdělte v Hovorňe, jak je daleko z Clevelandu do Marshfield, Missouri. — 2. Mnoho-li tam stojí lístek po dráze z Clevelandu. Jan Vrbecký.

Odpoověď. — Asi 700 až 800 mil, dle toho, po které dráze se jede. — 2. Na kterémkoliv nádraží u vás poví vám, mnoho-li cesta do Marshfieldu stojí. Zde žádné lístky z Clevelandu do Marshfieldu neprodávají a není nám možno cenu zjistiti, leda bychom do Clevelandu napřed depsali, což bylo by zbytečné, když se můžete sám pozeptat a přesvědčit.

Ze sjezdu federace práce

Ve čtvrtečním zasedání schváleno odporučení výboru, aby federace zasadila se o to, aby zákon, v Illinois nedělní zavření hofren nářezí, nejen co nejpráhěji prováděn byl, ale aby i v ostatních státech zákon podobný proaxen byl. E. Pomeroy připomenul sjezdu, že federace neměla by se státi sice tělesem politickým, vzor tomu ale že dělníci záležitosti politické bedlivě sledovati by měli. Vláda země naší není prý nyní ani republikánskou, ani demokratickou, nýbrž plutokratickou. Veškerá snaha lidu, nápravy dočiniti, jest dosud prý marnou, an každé snaze podobné korporace a monopoly v cestu se staví, nápravy dočleno býti by mohlo přímým zákonodárstvím, kdyby totiž návrhy zákonů vycházely přímo z lidu, neboť pak by také zodpovědnost na lidu samém spočívala. Po něm mluvili zástupci ženské temperenční unie, kteří kladli důraz na to, že by federace a temperenční ruku v ruce kráčetí měli, neboť jedině tenkrát lze prý zlepšení stavu dělnického očekávati, když dělnictvo používá nápojů opojných se zřekne. V sobotním zasedání přikročeno k volbě úředníků a tu 1041 hlasy zvolen předsedou federace Samuel Gompers, předseda mezinárodní unie doutníkářské v New Yorku. Pro předsedu dopravního, McBride a, odevzdáno 1023 hlasy.

Ko-operace se neosvědčila.

Ko operativní osada Hiawatha, kteráž byla před několika lety u michiganského města Manistique založena W. T. Millem na základě theorie Bellamyho, se rozpadla. Osa začala svou činnost s nejskvělejšími výsledky, ale později zmocňovala se členů stále větší nespokojenost, až nadešel úpadek. Jméni bude nyní rozděleno mezi členy.

Proti náboženství v národních školách.

Státní školní superintendent minnesotský obdržel dotaz, zda-li zákon zavolává, aby se vyučován v národních školách zahájilo modlitbou "Otče náš", aneb ne, a co by se stalo, kdyby někdo proti tomuto modlení protestoval. Generální návladní, kterému byla tato otázka k rozhodnutí předložena, vydal nyní rozhodnutí v tom smyslu, že se přiči státní ústavě, aby se vyučován na veřejných školách zahajovalo bohoslužbou jakéhokoliv druhu, a pak li by někdo podal protest, musela by se bohoslužba ihned zastaviti.

Folicie na bicyklech.

Ve čtvrtek nastoupila v New Yorku služba prvá jízdní četa policistů, ne ale na koních, nýbrž na bicyklech. Policisté tito konati budou službu v boulevardech a parkech a hlavně úlohou jejich bude, dbáti o to, aby rychlé jízdy zabráněno bylo.

Stávka továrních krejčů

vypukla koncem týdne v New Yorku a zúčastní se jí přes 10,000 dělníků krejčovských v New Yorku, Brooklynu, Brownsville a Newarku. Stávka vypukla následkem toho, že kontrakti zrušili dosud v platnosti jsoucí úmluvu, dle kteréž dělníci pracovali za plat týdně a ne od kusu, jak opět nyní zavěsti to chtějí. Práce zastavena v sobotu večer celkem ve 100 dílnách.

Osudný výbuch.

Z Knoxville, Tenn., oznámeno v pátek, že v La Follette usmroeni byli výbuchem zásoby prachu a dy namito čtyři muži a čtyři další dosud se pohřešují, tak že obavy jsou, že podobné o život přišli. Některší událo se při prorážení železniční tratě, při čemž skála trhána býti musela. Náboj sestával ze čtyř soudků prachu a čtyř roubků dynamitu a když po čekání 14 minut ráz nevycházel, mělo se za to, že doutník uhasnul a proto dělníci zpět se vrátili, aby

nový doutník dali, v tom ale výbuch se udál a jak se podobá, ani jedinku z nich životem nevyvázal.

Úřada kukulice

v Illinois byla letos dle úředních zpráv neobyčejně velkou a pouze v letech 1875, 1877, 1879 a 1888 byla větší, než tentokráte. Na 6,925,000 akrech urodilo se 267,425,000 baňů, průměrem tudíž 39 baňů po akru. Průměrná cena baňe obnášá 21 cent. Jakkost korný není za to tak dobrou, jako jiná léta a jest dva body pod průměrem.

Protestují.

Organisace A.P.A.-istů protestuje co nejrozhodněji proti schválení povýšení generála Coppingera na brigádního generála a uváděny jsou k tomu důvody různé. Přeskočeno bylo prý při povýšení onom několik starších a zasluhujících generálů a mimo toho mělo by se prý vzíti v úvahu, že Coppinger teprve před třemi roky přímým občanem americkým se stal. V cirkuláři, kterýž proti němu ve Washingtonu vydán byl, uvádí se mezi jiným, že jest jedním z oněch římsko-katolických dobrovolníků, kterýž Irsko opustil, aby v zájmu Pia IX. proti svobodě a sjednocenosti Italie bojoval a že za udatenství při tom projevené rytířem sv. Michala jmenován byl a čestným pobočníkem papeže stal.

Skvělého daru

dostalo se opětně universitě chicagské a sice darovala jí Chicaganka slečna Helen Culverova obnos jednoho milionu dolarů, kteréžto částky výhradně pro fakultu biologickou použito býti má.

— V Clarkson jest dobrá příležitost pro českého lékárníka se usaditi a dobrý obchod vésti, neboť tam lékárný žádné doposud není. Po čas, než zde nějaký český lékárník se usadí, bude mítí poštímistr Jos. M. Mundil na skladě všeho druhu patentované léky, takže krajané nebudou nuceni jezdit do jiných městěček je kupovati a mohou tak správně obdržeti je u něho, an s ochotou vám poslouží.

— Dnem 7. ledna zahájen bude ve státní universitě kurs hospodářský, který trvati bude po 12 týdnů. V kursu tomto přednášeno bude o všech oborech hospodářství a připuštěn bude k němu každý bez přijímací zkoušky, kdo má obyčejně předběžné školní vzdělání a jest přes 16 let věku. Mimo přednášek poskytuje se též i vyučován v různých pracích hospodářských a sice takových, kteréž nelze při obyčejném běhu prac na farmě seznati, jako zkoušení mléka, posuzování dobytka a koní, štěpování stromů atd. Přednášky zahrnovati budou poučení o půdě a její vzděláván, o způsobech zachování vlhka v půdě, o krmení dobytka a mlékaření, o nemocích dobytčích a jejich léčení, o druzích a plemenech domácích zvířat, o pěstování ovoce a zelenin, o zabraňování atd. Jelikož vyučován toto jest úplně bezplatným a pro každého budoucího hospodáře neocenitelně prospěšným, měli by rodičové dopřáti synům svým, aby se kursu tohoto mohli zúčastniti a tak pro povolání své se připraviti.

první odměnu — na svět. výstavě

DR. PRICE'S CREAM BAKING POWDER

Nejdokonalejší: připraven čistý prášek z vinného kamene, Proti Anemii, kamsence a jiných nedost. 30 40 50 60 70 80 90 100 110 120 130 140 150 160 170 180 190 200 210 220 230 240 250 260 270 280 290 300 310 320 330 340 350 360 370 380 390 400 410 420 430 440 450 460 470 480 490 500 510 520 530 540 550 560 570 580 590 600 610 620 630 640 650 660 670 680 690 700 710 720 730 740 750 760 770 780 790 800 810 820 830 840 850 860 870 880 890 900 910 920 930 940 950 960 970 980 990 1000